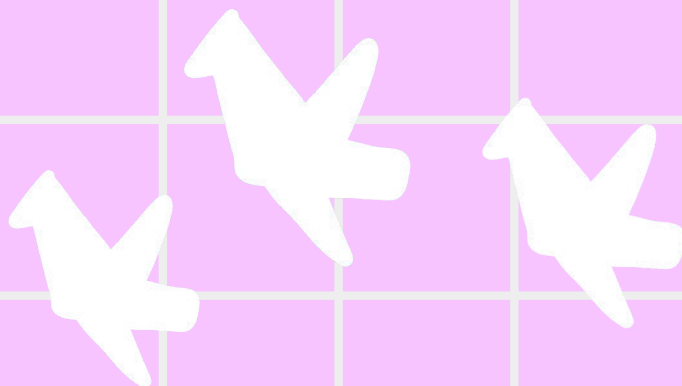

ถอดรหัส

สำนวนคั่นจิประสม 4 ตัวอักษรญี่ปุ่น

四字熟語

1

2

3

8

5

7

นักสินธุ์ เพลงศร

9

ถอดรหัส

สำนวนคันจิประสม 4 ตัวอักษรญี่ปุ่น

四字熟語

นภสินธุ์ แผลงศร

ถอดรหัสสำนวนคันจิประสม 4 ตัวอักษรญี่ปุ่น 四字熟語

กรุงเทพฯ : สาขาวิชาภาษาญี่ปุ่น คณะมนุษยศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

191 หน้า

ISBN (e-book) : 978-616-626-345-9

จัดทำโดย: รองศาสตราจารย์นภสินธุ์ แผลงศร
อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาญี่ปุ่น
หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาตะวันออก
คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
E-mail: plaengsorn.n@gmail.com

ออกแบบปก: นางสาวชญานิษฐ์ แผลงศร

เผยแพร่ในรูปแบบ E-Book โดยศูนย์หนังสือแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผ่านเว็บไซต์
www.chulabook.com แพลตฟอร์ม CU-eBook store และแพลตฟอร์ม CU-eLibrary

คำนำ

ภาษาญี่ปุ่นมีความซับซ้อนและหลากหลาย โดย "สำนวนคันจิประสม 4 ตัวอักษร" (Yojijukugo) สะท้อนภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมและความลึกซึ้งของภาษานี้ได้เป็นอย่างดี สำนวนเหล่านี้แฝงปรัชญา แนวคิด และค่านิยมที่สั่งสมของสังคมญี่ปุ่นไว้อย่างลึกซึ้ง

หนังสือเล่มนี้จัดทำขึ้นเพื่อเป็นแนวทางศึกษาสำนวนคันจิประสม 4 ตัวอักษรอย่างเป็นระบบ เน้นสำนวนที่พบบ่อยในชีวิตประจำวัน เช่น บทสนทนา อะนิเมะ มังงะ เพลง และสื่อสังคมออนไลน์ พร้อมเปรียบเทียบโครงสร้างกับสำนวนคำประสมสี่จังหวะในภาษาไทย เพื่อให้ผู้เรียนเชื่อมโยงและเข้าใจความหมายได้ง่ายยิ่งขึ้น

การเรียนรู้สำนวนคันจิประสม 4 ตัวอักษร จะช่วยเสริมทักษะภาษาญี่ปุ่น และเปิดประตูสู่การเข้าใจวิถีคิดและวัฒนธรรมของชาวญี่ปุ่นอย่างลึกซึ้ง ผู้เรียนควรเริ่มจดจำสำนวนใกล้เคียงตัวที่พบบ่อย ก่อนพัฒนาสู่การฝึกใช้ในบริบทที่เหมาะสม

หนังสือเล่มนี้มุ่งหมายให้เป็นประโยชน์แก่ผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นทุกระดับ ทั้งผู้เริ่มต้นและผู้มีพื้นฐาน พร้อมสร้างแรงบันดาลใจให้สนุกสานและหลงใหลในเสน่ห์ของภาษาญี่ปุ่นมากยิ่งขึ้น

สุดท้ายนี้ ผู้เขียนขอขอบคุณผู้สนับสนุนและผู้ให้ความช่วยเหลือทุกท่าน รวมทั้งผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้ง 3 ท่าน ที่ให้กำลังใจ คำแนะนำ และข้อเสนอแนะอันมีค่า ทำให้งานเขียนครั้งนี้สำเร็จลุล่วง

นภสินธุ์ แผลงศร

はじめに

日本語は複雑で多様性に富んだ言語であり、その文化的な知恵と奥深さを完璧に映し出しているのが「四字熟語」です。これらの熟語には、日本社会に蓄積されてきた哲学や思想、価値観が深く込められています。

本書は、四字熟語を体系的に学ぶための手引きとなるよう構成されています。会話やアニメ、漫画、歌、ソーシャルメディアなど、日常生活でよく使われる熟語に焦点を当て、その構造をタイ語の四拍子熟語と比較することで、学習者が意味をより容易に結びつけ、理解できるように工夫しました。

四字熟語を学ぶことは、日本語力を高め、日本人の考え方や文化をより深く理解するための扉を開きます。学習者には、まずよく使われる熟語を覚えることから始め、適切な場面で実際に使ってみることをお勧めします。

本書は、日本語学習を始めたばかりの方から初級者まで、あらゆるレベルの学習者にお役立ていただける内容です。日本語の魅力にさらに引き込まれ、楽しみながらその世界に親しんでいただくきっかけとなれば幸いです。

最後に、本書の執筆にあたり、励ましと助言、貴重なご提案をいただいた3名の専門家をはじめ、サポートしてくださった全ての方々に、心から感謝申し上げます。

著者

คำชี้แจงการใช้หนังสือ

หนังสือเล่มนี้ออกแบบมาเพื่อทบทวนความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับสำนวนคันจิประสม 4 ตัวอักษร ภาษาญี่ปุ่น และส่งเสริมการใช้ในชีวิตประจำวันอย่างสนุกสนาน ความหมายของสำนวนและประโยคตัวอย่างผ่านการตรวจแก้แล้ว โดยเน้นให้ความหมายภาษาไทยที่ชัดเจนและอธิบายบริบทการนำไปใช้ในการสื่อสารเป็นหลัก

การฝึกใช้สำนวนซ้ำ ๆ จะช่วยให้เรียนรู้ความหมายและวิธีใช้ได้โดยอัตโนมัติ ดังนั้น การศึกษาจากบทสนทนาตัวอย่างจึงเป็นวิธีเรียนรู้ที่ละเอียดและมีประสิทธิภาพที่สุด

โครงสร้างหนังสือ

หนังสือเล่มนี้ประกอบด้วยเนื้อหา จำนวน 11 บท ได้แก่

บทที่ 1 บทนำ กล่าวถึงความเป็นมา ความสำคัญ และโครงสร้างและความสัมพันธ์ทางความหมายของสำนวนคันจิประสม 4 ตัวอักษร

บทที่ 2 ถอดรหัสสำนวนคันจิประสม 4 ตัวอักษร จำนวน 158 สำนวน และจัดกลุ่มเป็นสำนวนคันจิประสม 4 ตัวอักษรที่ควรรู้ จากง่ายไปยาก ตั้งแต่ระดับ N5 ถึง N1

บทที่ 3 สำนวนคันจิประสม 4 ตัวอักษรระดับ N4, N5 จำนวน 27 สำนวน

บทที่ 4 สำนวนคันจิประสม 4 ตัวอักษรระดับ N3 จำนวน 51 สำนวน

บทที่ 5 สำนวนคันจิประสม 4 ตัวอักษรระดับ N2 จำนวน 33 สำนวน

บทที่ 6 สำนวนคันจิประสม 4 ตัวอักษรระดับ N1 จำนวน 47 สำนวน

บทที่ 7 สำนวนคันจิประสม 4 ตัวอักษรที่มีตัวเลขหนึ่ง — ถึงเลขสิบ 十

บทที่ 8 สำนวนคันจิประสม 4 ตัวอักษรที่มีคำเรียกสัตว์ 12 ชนิด ได้แก่ หนู 鼠 วัว 牛 เสือ 虎 กระต่าย 兔 มังกร 竜 งู 蛇 ม้า 馬 แกะ 羊 ลิง 猿 นกกระเรียน 鶴 สุนัข 犬/狗 และปลา 魚

บทที่ 9 ลักษณะโครงสร้างที่คล้ายคลึงกันของสำนวนคันจิประสม 4 ตัวอักษร และสำนวนคำประสมสี่จังหวะของภาษาไทย

บทที่ 10 การใช้สำนวนคันจิประสม 4 ตัวอักษรในการสนทนา ตามบริบทและสถานการณ์ต่างๆ ตั้งแต่ระดับ N5 ถึง N1 พร้อมคำแปลภาษาไทย

บทที่ 11 บทสรุป

การเขียนคำอ่านตัวอักษรคันจิ

ภายในหนังสือเล่มนี้เขียนคำอ่านสำนวนคันจิประสม 4 ตัวอักษร และคำศัพท์ทั่วไปที่เขียนด้วยตัวอักษรคันจิด้วยตัวอักษรฮิรางานะ ซึ่งมีวิธีการเขียน 2 ลักษณะ ดังนี้

1. เขียนคำอ่านไว้ด้านบนของสำนวนคันจิประสม 4 ตัวอักษร และคำศัพท์ทั่วไปหรือที่เรียกว่า ふりがな เช่น 自給自足、旅行する

2. เขียนคำอ่านไว้ในวงเล็บต่อจากสำนวนคันจิประสม 4 ตัวอักษร มี 3 แบบ เช่น

แบบที่ 1 以心伝心 (いしんでんしん)

แบบที่ 2 異体同心 (い/たい/どう/しん)

แบบที่ 3 一日千秋 (いち・じつ・せん・しゅう)

ทั้งนี้ หากเป็นคำเฉพาะ เพื่อความเข้าใจตรงกัน ผู้เขียนจะใส่คำอ่านด้วยอักษรโรมันกำกับไว้ด้วย (ใช้ระบบการเขียนแบบของเฮบเบิร์นและดัดแปลงบางส่วนเพื่อความเหมาะสม) ซึ่งมีจำนวนไม่มาก เช่น สำนวนคันจิประสม 4 ตัวอักษร (四字熟語—Yojijukugo)

การแปลความหมายเป็นภาษาไทย

1. ความหมายตรง แปลความหมายโดยยึดความหมายดั้งเดิมของตัวอักษรคันจิแต่ละตัว โดยพยายามกำหนดเป็นคำไทยในแบบคำประสม 4 คำหรือคำ 4 พยางค์ เพื่อให้ง่ายต่อการจดจำ และนำไปสู่การทำความเข้าใจความหมายโดยรวมของสำนวนคันจิประสม 4 ตัวอักษร เช่น

一期一会 (いちごいちえ) หนึ่งช่วงหนึ่งพบ

ความหมาย เพียงครั้งเดียวในชีวิต การพบกันเป็นสิ่งที่คงอยู่ชั่วชีวิต

2. ความหมายของสำนวน แปลความหมายโดยรวมของสำนวนคันจิประสม 4 ตัวอักษรโดยมุ่งเน้นการสื่อความหมายให้ถูกต้อง ครบความและอธิบายความหมายให้เข้าใจได้มากที่สุด ดังนั้นบางกรณีจะใช้คำภาษาไทยหลายคำ กรณีที่สามารถเทียบเคียงกับสำนวนไทยได้ก็จะแปลความหมายโดยใช้สำนวนไทย เช่น

有言実行 (ゆうげんじっこう) พูดจริงทำจริง

ความหมาย การทำตามที่ได้พูดไว้ รักษาคำพูด พูดแล้วทำจริง

3. ความหมายของตัวอักษรคันจิแต่ละตัว อ้างอิงตามพจนานุกรมคันจิ Kodansha's Compact Kanji Guide. ฉบับภาษาไทย. (Kodansha International L.td. [Kodansha], 1991; 2563)

การนำเสนอสำนวนคันจิประสม 4 ตัวอักษรในบทที่ 3-6

1. การนำเสนอสำนวนคันจิประสม 4 ตัวอักษร ตั้งแต่ระดับ N5-N1 ในบทที่ 3-6 มีรูปแบบดังนี้

自給自足 (じ・き じゅう・じ・そく) ตนให้ตนเพียงพอ

คันจิระดับ 4345

ความหมาย การพึ่งตนเองได้ในสิ่งที่ต้องการ การอยู่อย่างพอเพียง

การออกเสียง 自給/自足 (じき じゅう/じそく)

ความหมายของตัวคันจิ 自 ตนเอง ธรรมชาติ 給 ให้ สนับสนุน ค่าแรง แจกจ่าย
足 ขา เท้า เพียงพอ เพิ่ม คู่(ลักษณะนาม)

บริบทการนำไปใช้สื่อสาร

ใช้กล่าวถึง ชีวิตความเป็นอยู่อย่างสมถะ พึ่งพาตนเอง และอยู่อย่างพอเพียง สิ่งสำคัญ คือ การดำรงชีวิตด้วยการทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเองหรือรวบรวมจากธรรมชาติ แทนการซื้อผลิตภัณฑ์สำเร็จรูป ทำกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเอง เช่น การปลูกข้าวและผัก การซื้อผักป่าและไม้พินจากภูเขา ปลาจากแม่น้ำ และการทำเสื้อผ้าและเฟอร์นิเจอร์ใช้เอง

2. การใช้สำนวนคันจิประสม 4 ตัวอักษรในบทสนทนา ตามบริบทและสถานการณ์ต่างๆ ตั้งแต่ระดับ N5 ถึง N1 ในบทที่ 10 มีดังนี้

十人十色 (じゅうにんといろ)

ความหมาย แต่ละคนมีวิธีคิดและรสนิยมที่แตกต่างกัน

สถานการณ์ : ความประทับใจจากงานนิทรรศการศิลปะ

A: 同じテーマなのに表現が十人十色で面白い。

B: 作家の個性が出てて見応えがあるよね。

คำแปล:

(A: แม้ธีมเดียวกัน แต่การแสดงออก 'สิบคนสิบทิศทาง' น่าสนใจมาก

B: เห็นความเป็นตัวตนของศิลปินแล้วดูมีเสน่ห์นะ)

ขั้นตอนการใช้หนังสือ

1. เริ่มต้นศึกษาตามลำดับบทเรียน

บทที่ 1 เรียนรู้ลักษณะโครงสร้างและความหมายของสำนวนคันจิประสม 4 ตัวอักษร

บทที่ 2 ศึกษาการถอดรหัสเพื่อแบ่งกลุ่มสำนวนตามเกณฑ์การสอบวัดระดับภาษาญี่ปุ่น (JLPT)

ระดับ N5–N1

บทที่ 3–6 เรียนรู้ความหมาย การออกเสียง และคำอธิบายเพิ่มเติมบริบทการใช้สื่อสารของ
สำนวนคันจิประสม 4 ตัวอักษร ระดับ N4–N5, ระดับ N3, ระดับ N2, และระดับ N1

2. ศึกษาความหมาย ตัวอย่างและการใช้งานจริง

บทที่ 7–8 เจาะลึกสำนวนที่มีตัวเลขและคำเรียกชื่อสัตว์

บทที่ 9 เรียนรู้ความคล้ายคลึงกันด้านโครงสร้างของสำนวนคันจิประสม 4 ตัวอักษรกับ
สำนวนคำประสมสี่จังหวะภาษาไทย

บทที่ 10 เรียนรู้การใช้สำนวนคันจิประสม 4 ตัวอักษรในบทสนทนา ตามบริบทและ
สถานการณ์ต่างๆ ตั้งแต่ระดับ N5 ถึง N1 พร้อมคำแปลภาษาไทย

3. อ่านบททวนบทสรุป

อ่านบทสรุปท้ายบทเพื่อทบทวนเนื้อหาสำคัญ

4. เลือกเรียนตามความสนใจ

หากไม่สะดวกเรียนตามลำดับ หรือสนใจเรื่องใดเป็นพิเศษ สามารถเลือกเรียนบทเรียนใด
ก่อนก็ได้ตามความสนใจ

5. ค้นหาสำนวนผ่านดัชนีค้นคำ

ใช้ดัชนีค้นคำ (Index) ท้ายเล่ม เพื่อค้นหาสำนวนตามเสียงอ่านฮิรางานะ (あ～ん)

หนังสือเล่มนี้ออกแบบให้ยืดหยุ่น สามารถปรับใช้ได้ตามความต้องการของผู้เรียน

สารบัญ

คำนำ

คำชี้แจงการใช้หนังสือ

สารบัญ

หน้า

บทที่ 1 บทนำ

1.1 ความเป็นมา.....	1
1.2 ความสำคัญ.....	3
1.3 ลักษณะโครงสร้างและความหมาย.....	5
1.4 สรุป.....	12

บทที่ 2 ถอดรหัสสำนวนคันจิประสม 4 ตัวอักษร

2.1 ข้อมูลสำนวนที่ใช้ถอดรหัส.....	13
2.2 ขั้นตอนและวิธีการดำเนินการถอดรหัส.....	14
2.3 ผลการวิเคราะห์จากการถอดรหัส.....	16
2.4 สรุป.....	23

บทที่ 3 สำนวนคันจิประสม 4 ตัวอักษรระดับ N5 และ N4

3.1 ความหมายและบริบทการนำไปใช้ในการสื่อสาร(N5)	25
3.2 ความหมายและบริบทการนำไปใช้ในการสื่อสาร(N4).....	28
3.3 สรุป.....	38

บทที่ 4 สำนวนคันจิประสม 4 ตัวอักษรระดับ N3

4.1 ความหมายและบริบทการนำไปใช้ในการสื่อสาร.....	39
4.2 สรุป.....	61

บทที่ 5 สำนวนคันจิประสม 4 ตัวอักษรระดับ N2

5.1 ความหมายและบริบทการนำไปใช้ในการสื่อสาร.....	63
5.2 สรุป.....	78

บทที่ 6 สำนวนคันจิประสม 4 ตัวอักษรระดับ N1

6.1 ความหมายและบริบทการนำไปใช้ในการสื่อสาร.....	81
---	----

6.2 สรุป.....	103
บทที่ 7 สำนวนคันจิประสม 4 ตัวอักษรที่มีตัวเลข	
7.1 สำนวนที่มีตัวเลขหนึ่ง — ถึงเลขห้า 五.....	106
7.2 สำนวนที่มีตัวเลขหก 六 ถึงเลขสิบ 十.....	113
7.3 สรุป.....	119
บทที่ 8 สำนวนคันจิประสม 4 ตัวอักษรที่มีคำเรียกชื่อสัตว์	
8.1 หนู 鼠 วัว 牛 เสือ 虎 กระต่าย 兔 มังกร 竜 และงู 蛇.....	123
8.2 ม้า 馬 แกะ 羊 ลิง 猿 นกกระเรียน 鶴 สุนัข 犬 และปลา 魚.....	131
8.3 สรุป.....	140
บทที่ 9 สำนวนคันจิประสม 4 ตัวอักษรกับสำนวนคำประสมสี่จังหวะภาษาไทย	
9.1 คำทั้งสี่คำหรือคันจิทั้งสี่ตัวในสำนวนแตกต่างกันทุกคำหรือทุกตัว.....	141
9.2 คำใดคำหนึ่งหรือคันจิตัวใดตัวหนึ่งในสำนวนซ้ำกัน.....	143
9.3 คำใดคำหนึ่งหรืออักษรคันจิตัวใดตัวหนึ่งเป็นคู่ตรงข้ามกัน.....	148
9.4 สรุป.....	154
บทที่ 10 ตัวอย่างการใช้สำนวนคันจิประสม 4 ตัวอักษรในบทสนทนา	
10.1 สำนวนคันจิประสม 4 ตัวอักษร ระดับ N5.....	155
10.2 สำนวนคันจิประสม 4 ตัวอักษร ระดับ N4.....	157
10.3 สำนวนคันจิประสม 4 ตัวอักษร ระดับ N3.....	161
10.4 สำนวนคันจิประสม 4 ตัวอักษร ระดับ N2.....	168
10.5 สำนวนคันจิประสม 4 ตัวอักษร ระดับ N1.....	175
บทที่ 11 บทสรุป	183
บรรณานุกรม.....	189
ดัชนีค้นคำ (Index).....	191
เกี่ยวกับผู้เขียน	

บทที่ 1

บทนำ

สำนวน (Idiom) เป็นเครื่องมือสื่อสารสำคัญที่สะท้อนเอกลักษณ์ของภาษาญี่ปุ่น ชาวญี่ปุ่นใช้สำนวนสร้างความเข้าใจร่วมกันในทุกมิติของชีวิต ทั้งด้านการศึกษา การดำรงชีวิต การแลกเปลี่ยนความรู้ทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และเทคโนโลยี นอกจากนี้ สำนวนยังแสดงให้เห็นวัฒนธรรมการใช้ภาษา และเป็นช่องทางถ่ายทอดแนวคิดกับภูมิปัญญาระหว่างรุ่น

สำนวนคันจิประสม 4 ตัวอักษร (โยะจิจุโกะ / 四字熟語) (นภสินธุ์, 2557: 7) เป็นสำนวน (Idiom) ประเภทหนึ่งที่เกิดจากการรวมตัวอักษรคันจิ 4 ตัว ความหมายของสำนวนนี้แตกต่างจากความหมายตามตัวอักษรแต่ละตัว จึงไม่สามารถแปลตรงตัวได้ ต้องอาศัยการตีความตามนัยอุปมาอุปไมย สำนวนคันจิประสม 4 ตัวอักษรส่วนใหญ่มีต้นกำเนิดจากภาษาจีน ซึ่งชาวญี่ปุ่นนำมาปรับใช้ให้เข้ากับสังคมและวัฒนธรรมของตน

1.1 ความเป็นมา

สำนวนคันจิประสม 4 ตัวอักษร เป็นองค์ประกอบทางภาษาญี่ปุ่นที่สะท้อนความลึกซึ้งของวัฒนธรรม ปรัชญา และประวัติศาสตร์ของญี่ปุ่นอย่างชัดเจน สำนวนเหล่านี้เป็นเครื่องมือสื่อสารที่กระชับและทรงพลัง และเป็นกระจกที่สะท้อนค่านิยมทางสังคมและความคิดเชิงปรัชญาที่ฝังรากลึกในจิตใจชาวญี่ปุ่น การเรียนรู้ประวัติความเป็นมาของสำนวนคันจิประสม 4 ตัวอักษร จึงให้ความรู้ทางภาษาและเปิดประตูสู่การเข้าใจอัตลักษณ์ของวัฒนธรรมญี่ปุ่นอย่างลึกซึ้ง

1) รากเหง้าจากวัฒนธรรมจีน

สำนวนคันจิประสม 4 ตัวอักษร มีต้นกำเนิดจากสำนวนจีนโบราณที่เรียกว่า "ฉิงยวี่" (成语) ซึ่งเป็นกลุ่มคำ 4 ตัวอักษรที่เต็มไปด้วยความหมายเชิงเปรียบเทียบและภูมิปัญญา เช่น "画蛇添足" (Hua She Tian Zu) ที่หมายถึง "ทำเกินความจำเป็นจนเสียของดีไป" ถูกนำเข้ามาในญี่ปุ่นผ่านการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมและศาสนาพุทธตั้งแต่สมัยเฮอัน (794–1185) ตามที่นักภาษาศาสตร์ เคนจิ มียาซากิ (Miyazaki, 2002: 45) ระบุว่า "สำนวนคันจิประสม 4 ตัวอักษรส่วนใหญ่เกิดจากการรับวัฒนธรรมจีนเข้าสู่ญี่ปุ่น ผ่านการแปลคัมภีร์พุทธศาสนาและบทกวีคลาสสิก"

2) การพัฒนาในสมัยเอันถึงคามะกุระ

ในช่วงสมัยเอัน สำนวนคันจิประสม 4 ตัวอักษร เริ่มถูกใช้ในวรรณกรรมทางการและบทกวี เช่น สำนวน "一期一会" (Ichigo Ichie) ที่หมายถึง "การพบครั้งหนึ่งในชีวิต" สะท้อนแนวคิดเซนที่แพร่หลายในหมู่นักบวช (Ueda, 2001: 112) โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลังการก่อตั้งโรงเรียนปรัชญาเซนในศตวรรษที่ 12 สำนวนเหล่านี้กลายเป็นเครื่องมือสื่อสารแนวคิดทางจิตวิญญาณอย่างกว้างขวาง ในช่วงสมัยคามะกุระ (1185–1333) สำนวนคันจิประสม 4 ตัวอักษร เริ่มปรากฏในงานเขียนของนักרבชามูโร เช่น "義理人情" (Giri Ningenjō) ที่สื่อถึงความสำคัญของ "หน้าที่และมนุษยสัมพันธ์" ซึ่งเป็นหัวใจของจริยธรรมชามูโร

3) ยุคเอโดะ: การแพร่หลายในหมู่ชนชั้นสามัญชน

การเปลี่ยนแปลงสำคัญเกิดขึ้นในสมัยเอโดะ (1603–1868) เมื่อสำนวนคันจิประสม 4 ตัวอักษร เริ่มถูกใช้ในชีวิตประจำวันของประชาชนทั่วไป โรงเรียนเทระโกะยะ (寺子屋) หรือโรงเรียนวัดสำหรับเด็กสามัญชนเริ่มสอนสำนวนเหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรพื้นฐาน เช่น "百聞不如" (Hyakubun fushi) ที่แปลว่า "ฟังร้อยครั้งไม่เท่าลงมือทำหนึ่งครั้ง" กลายเป็นแรงบันดาลใจให้คนรุ่นใหม่ (Hirano, 2005: 78) นอกจากนี้ ละครคาบูกิและนิทานข้างบ่อ (井戸端物語) มักใช้สำนวนคันจิประสม 4 ตัวอักษร เพื่อสร้างอารมณ์ขันหรือวิพากษ์สังคม เช่น "狐之高尾" (Kitsune No Takao) ที่เปรียบเปรยว่า "ความหยิ่งยโสของสุนัขจิ้งจอก"

4) ยุคเมจิเป็นต้นมา: การปรับตัวสู่ยุคสมัยใหม่

ในยุคเมจิ (1868–1912) ญี่ปุ่นเปิดประเทศและรับวัฒนธรรมตะวันตก สำนวนคันจิประสม 4 ตัวอักษร ถูกใช้เพื่ออธิบายแนวคิดสมัยใหม่ เช่น "文明開化" (Bunmei Kaika) ที่หมายถึง "การพัฒนาให้เป็นดั่งอารยประเทศ/การพัฒนาอารยธรรม" หรือ "電光石火" (Denkō Sekka) ที่สื่อถึง "ความรวดเร็วเหมือนฟ้าผ่า" (Matsumoto, 2010: 203) ในยุคโชวะ สำนวนเหล่านี้ปรากฏในสื่อมวลชนและโฆษณา เช่น "一石二鳥" (Isseki Nichō) ที่แปลว่า "ได้ประโยชน์สองทาง" กลายเป็นคำโฆษณาชวนเชื่อที่นิยม

5) บทบาทในศตวรรษที่ 21

ปัจจุบัน สำนวนคันจิประสม 4 ตัวอักษร ยังคงเป็นส่วนสำคัญของภาษาญี่ปุ่น โดยเฉพาะในงานเขียนเชิงวิชาการ การเมือง และสื่อสังคมออนไลน์ เช่น สำนวน "不通時宜" (Futsu Jigi) ที่แปลว่า "ไม่รู้กาลเทศะ, ไม่เข้าใจความเหมาะสมของเวลาและสถานการณ์" ถูกใช้เสียดสีคนที่ไม่เข้าใจสถานการณ์ (Yamada, 2018: 156) นอกจากนี้ สถาบันการศึกษาหลายแห่ง เช่น มหาวิทยาลัยโตเกียว ยังคงจัดสอบสำนวนคันจิประสม 4 ตัวอักษร เป็นส่วนหนึ่งของการประเมินความรู้ภาษาญี่ปุ่น

จะเห็นได้ว่า สำนวนคันจิประสม 4 ตัวอักษร ไม่ใช่เพียงคำศัพท์ทางภาษา แต่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่สะท้อนการเปลี่ยนแปลงของสังคมญี่ปุ่นตลอดมา การศึกษาประวัติความเป็นมาของสำนวนเหล่านี้จึงเป็นประตูสู่การเข้าใจอัตลักษณ์ของญี่ปุ่นอย่างลึกซึ้ง

1.2 ความสำคัญ

สำนวนคันจิประสม 4 ตัวอักษร มีบทบาทสำคัญในด้านต่าง ๆ ของสังคมญี่ปุ่น ทั้งในฐานะเครื่องมือสื่อสารเชิงเปรียบเทียบ สะท้อนค่านิยม และเป็นสื่อกลางในการถ่ายทอดภูมิปัญญา สำนวนเหล่านี้ไม่เพียงแต่ช่วยให้การสื่อสารมีประสิทธิภาพ แต่ยังเป็นตัวแทนของจิตวิญญาณและวิถีคิดของชาวญี่ปุ่น

1) การสื่อสารที่กระชับและทรงพลัง

สำนวนคันจิประสม 4 ตัวอักษร สามารถสื่อสารแนวคิดที่ซับซ้อนได้ในไม่กี่คำ เช่น "破釜沈舟" (Hako Chinshu) ที่แปลว่า "ทุบหม้อ จมเรือ" สื่อถึงการตัดสินใจสุดแบบไม่มีทางถอย สำนวนนี้ถูกใช้อยู่ในวงการธุรกิจเพื่อกระตุ้นทีมงานให้ทุ่มเท (Sato, 2015: 92) การใช้สำนวนคันจิประสม 4 ตัวอักษร ในเอกสารทางการหรือการเจรจาทางธุรกิจยังช่วยสร้างความน่าเชื่อถือและแสดงถึงภูมิความรู้เชิงวัฒนธรรมของผู้ใช้

2) สะท้อนค่านิยมทางสังคม

สำนวนคันจิประสม 4 ตัวอักษรจำนวนมาก สะท้อนแนวคิดทางสังคมที่ชาวญี่ปุ่นยึดถือ เช่น "和魂洋才" (Wakon Yōsai) ที่แปลว่า "จิตวิญญาณญี่ปุ่น เทคโนโลยีตะวันตก" สะท้อนการผสมผสานระหว่างวัฒนธรรมดั้งเดิมกับความทันสมัย (Takeda, 2007: 134) หรือ "以心伝心" (Shinwa)

(Ishin Denshin) ที่สื่อถึง "การสื่อสารโดยไม่ต้องพูด" ซึ่งเป็นคุณสมบัติสำคัญในวัฒนธรรมการทำงานของญี่ปุ่น

3) บทบาทในการศึกษา

สำนวนคันจิประสม 4 ตัวอักษร เป็นส่วนสำคัญของหลักสูตรภาษาญี่ปุ่นตั้งแต่ระดับประถมศึกษา การเรียนรู้สำนวนเหล่านี้ช่วยให้นักเรียนเข้าใจประวัติศาสตร์และวรรณกรรมคลาสสิก เช่น "枕草紙" (Makura no Sōshi) ที่เต็มไปด้วยสำนวนคันจิประสม 4 ตัวอักษร (Ikegami, 2003: 67) นอกจากนี้ สำนวนเหล่านี้ยังถูกใช้ในข้อสอบเข้ามหาวิทยาลัยเพื่อวัดความเข้าใจเชิงวัฒนธรรม

4) การอนุรักษ์มรดกทางภาษา

สำนวนคันจิประสม 4 ตัวอักษร เป็นตัวอย่างของภาษาที่ถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่น เช่น "画竜点睛" (Garyū Tensei) ที่แปลว่า "วาดมังกรเสร็จแล้วแต้มจุดที่ตา" ซึ่งมักใช้ในงานเขียนสมัยใหม่เพื่อสื่อถึงการเติมรายละเอียดสุดท้ายให้งานสมบูรณ์ (Kawamura, 2012: 89) การใช้สำนวนเหล่านี้ช่วยให้ภาษาญี่ปุ่นรักษาความหลากหลายทางรูปแบบและเนื้อหาไว้ได้

5) การใช้งานในชีวิตประจำวัน

แม้ในยุคดิจิทัล สำนวนคันจิประสม 4 ตัวอักษร ยังปรากฏในโซเชียลมีเดีย สื่อบันเทิง และโฆษณา เช่น สำนวน 一期一会 (Ichigo Ichie) แปลว่า "พบกันครั้งเดียวในชีวิต" ใช้ในโฆษณาสินค้าหรูเพื่อเน้นคุณค่าแห่งช่วงเวลา (Sugimoto, 2017: 154) อีกทั้งสำนวนคันจิประสม 4 ตัวอักษรยังเป็นเครื่องมือสร้างเอกลักษณ์ของภาษาญี่ปุ่นที่แยกจากภาษาอื่น

6) การเชื่อมโยงระหว่างอดีตกับปัจจุบัน

แม้จะมีอายุหลายร้อยปี สำนวนคันจิประสม 4 ตัวอักษร ยังคงความเกี่ยวข้องกับชีวิตสมัยใหม่ เช่น "百戦錬磨" (Hyakusen Renma) ที่แปลว่า "ผ่านการฝึกฝนมาอย่างโชกโชน" ถูกใช้ในวงการกีฬาเพื่อสรรเสริญนักกีฬาที่มีประสบการณ์ (Tanaka, 2019: 56) การปรับตัวของสำนวนเหล่านี้สะท้อนความสามารถของภาษาในการเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย

สำนวนคันจิประสม 4 ตัวอักษร เป็นมากกว่าคำศัพท์ทางภาษา แต่คือสะพานเชื่อมระหว่างอดีตและปัจจุบัน ระหว่างภาษาและวัฒนธรรม ระหว่างการศึกษาและชีวิตประจำวัน การเข้าใจสำนวนคันจิประสม 4 ตัวอักษร จึงไม่ใช่เพียงการเรียนรู้ภาษา แต่คือการสัมผัสหัวใจของวัฒนธรรมญี่ปุ่น

1.3 ลักษณะโครงสร้างและความหมาย

สำนวนคันจิประสม 4 ตัวอักษร มีการจัดวางตำแหน่งของตัวอักษรคันจิอย่างลงตัว เพื่อเน้นความหมายโดยรวม โครงสร้างและความหมายของสำนวนคันจิประสม 4 ตัวอักษร เมื่อพิจารณาจากตำแหน่งของคำในสำนวนคันจิประสม 4 ตัวอักษร มีลักษณะต่าง ๆ สรุปได้ดังต่อไปนี้

1. สำนวนคันจิประสม 4 ตัวอักษรที่ประกอบด้วยตัวอักษรคันจิที่ต่างกักันทั้ง 4 ตัวและมีความสัมพันธ์ทางความหมายเท่าเทียมกัน โดยร้อยเรียงกันไปอย่างกลมกลืนและสละสลวย เช่น

สำนวน	ตำแหน่งของตัวคันจิ	ความหมาย
喜怒哀楽	1. 喜 ยินดี ดีใจ สุข 2. 怒 โกรธ โมโห 3. 哀 น่าสงสาร โศกเศร้า 4. 楽 เพลิดเพลิน สบาย ผ่อนคลาย	อารมณ์ความรู้สึกของมนุษย์ ได้แก่ ดีใจ โกรธ เศร้า และรื่นเริง
春夏秋冬	1. 春 ฤดูใบไม้ผลิ 2. 夏 ฤดูร้อน 3. 秋 ฤดูใบไม้ร่วง 4. 冬 ฤดูหนาว	ฤดูใบไม้ผลิ ฤดูร้อน ฤดูใบไม้ร่วง และฤดูหนาว ชีวิตมีหลายรสชาติดิหมุนเวียนเปลี่ยนไปตามธรรมชาติ
起承転結	1. 起 ลุกขึ้น ตื่น เกิดขึ้น 2. 承 รับทราบ ยอมรับ 3. 転 หมุนกลิ้ง เคลื่อนย้าย 4. 結 เชื่อม ผูก สรุป	ลำดับตรรกะของเรื่องราว การนำเสนออย่างเป็นขั้นตอน การเริ่มต้นแล้วสรุปอย่างสมเหตุผล

2. สำนวนคันจิประสม 4 ตัวอักษรที่ประกอบด้วยตัวอักษรคันจิ 2 คู่ มีความหมายคล้ายกัน และต่างก็เสริมความหมายซึ่งกันและกัน เช่น

สำนวน	ตำแหน่งของตัวคันจิ	ความหมาย
自由自在	自由 อีสระ = 自在 ตามใจชอบ 1. 自ตนเอง ธรรมชาติ 2. 由เหตุผล สาเหตุ ที่มา วิธี นัย 3. 自ตนเอง ธรรมชาติ 4. 在อยู่ มีอยู่	สภาพที่ดำเนินไปตามอย่างที่ตนเองคิด มีอิสระในการทำตามใจชอบ ทำได้ตั้งใจคิด
完全無欠	完全 สมบูรณ์ = 無欠 ไม่ขาด 1. 完 เสร็จสมบูรณ์ บริบูรณ์ 2. 全 ทั้งหมด ทั้งสิ้น 3. 無 ไม่มี ไร้ ปราศจาก 4. 欠 ขาด ขาดแคลน	สมบูรณ์แบบไร้ที่ติ ครบถ้วนสมบูรณ์ปราศจากข้อบกพร่อง
独立独歩	独立 แยกตัวเป็นอิสระ = 独歩 เดิน โดยลำพัง 1. 独 เดี่ยว โดยลำพัง 2. 立 ยืน ตั้ง ลุกขึ้น 3. 独 เดี่ยว โดยลำพัง 4. 歩 เดิน ก้าวเดิน	การทำคนเดียวโดยไม่พึ่งใคร การเดินด้วยลำแข้งของตนเอง

3. สำนวนคันจิประสม 4 ตัวอักษรที่ประกอบด้วยตัวอักษรคันจิตัวที่ 1 กับตัวที่ 3 มีความหมายตรงข้ามกัน เพื่อบอกลักษณะของอักษรคันจิตัวที่ 2 และตัวที่ 4 และมีความหมายไปทางใดทางหนึ่งอย่างชัดเจน เช่น

สำนวน	ตำแหน่งของตัวคันจิ	ความหมาย
異口同音	異口ต่างปาก ⇔ 同音 เสียงเหมือน 1. 異 แตกต่าง ผิดปกติ แปลก 2. 口 ปาก พูด ทางเข้า 3. 同 เหมือนกัน เดียวกัน 4. 音 เสียง	หลายคนพูดแบบเดียวกัน ทุกคนเห็นด้วย

有名無実	有名 ^{ゆうめい} มีชื่อเสียง ⇔ 無実 ^{むじつ} ไม่จริง 1. 有 การครอบครอง การมีอยู่ 2. 名 นาม ชื่อ มีชื่อเสียง 3. 無 ไม่มีไร ปราศจาก 4. 実 จริง แท้ เนื้อใน ผล	มีชื่อเสียงแต่ไม่มีความสามารถที่จะทำ เช่นนั้นได้ ไม่เก่งจริงอย่างที่พูดกัน
針小棒大	針小 ^{しんしょう} เข็มเล็ก ⇔ 棒大 ^{ぼうだい} กระบองใหญ่ 1. 針 เข็ม 2. 小 เล็ก น้อย ย่อย ๆ 3. 棒 แท่งไม้ กระบองไม้ กิ่งไม้ 4. 大 ใหญ่ มาก สำคัญ ส่วนใหญ่	การพูดเกินความจริง การทำเรื่องเล็กให้เป็นเรื่องใหญ่

4. สำนวนคันจิประสม 4 ตัวอักษรที่ประกอบด้วยตัวอักษรคันจิตัวที่ 2 กับตัวที่ 4 มีความหมายตรงข้ามกัน เพื่อแสดงให้เห็นถึงความแตกต่างกันอย่างสิ้นเชิงของคันจิสองตัวหน้าและสองตัวหลัง เช่น

สำนวน	ตำแหน่งของตัวคันจิ	ความหมาย
空前絶後	空前 ^{くうぜん} หนาวาง ⇔ 絶後 ^{ぜつご} หลังสิ้นสูญ 1. 空 ว่างเปล่า ท้องฟ้า อากาศ 2. 前 ข้างหน้า ก่อน 3. 絶 สิ้นสูญ สิ้นสุด โดยสิ้นเชิง 4. 後 หลังจาก ต่อมา ข้างหลัง	เป็นประวัติศาสตร์ (ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อน และจะไม่เกิดขึ้นอีก)
竜頭蛇尾	竜頭 ^{りゅうとう} หัวมังกร ⇔ 蛇尾 ^{だび} หางงู 1. 竜 มังกร 2. 頭 หัว หัวหน้า ต้น ตัว(ลักษณะนาม) 3. 蛇 งู 4. 尾 หาง	การขัดกันในตัว เริ่มต้นดีแต่จุดจบไม่ดี หัวมังกรท้ายมังกร
起死回生	起死 ^{きし} เกิดตาย ⇔ 回生 ^{かいせい} หมุนชีวิต 1. 起 ลุกขึ้น ตื่น เกิดขึ้น 2. 死 ตาย แน่หนึ่ง 3. 回 ครั้ง หมุน วน รอบ หวนคืน 4. 生 ชีวิต ความเป็นอยู่ เติบโต ผลิต	ช่วยให้รอดชีวิตเหมือนตายแล้วเกิดใหม่ พลิกฟื้นคืนชีพ

5. สำนวนคันจิประสม 4 ตัวอักษรที่ประกอบด้วยตัวอักษรคันจิตัวที่ 1 กับตัวที่ 2 มีความหมายตรงข้ามกัน เพื่อเน้นย้ำการกระทำของคันจิสองตัวหลังให้ชัดเจนยิ่งขึ้น เช่น

สำนวน	ตำแหน่งของตัวคันจิ	ความหมาย
公私混同	公私ส่วนรวมส่วนตัว→混同ผสมเข้าด้วยกัน 1. 公 ส่วนรวม สาธารณะ 2. 私 ส่วนตัว 3. 混 ผสม 4. 同 เหมือนกัน	นำเรื่องส่วนตัวมาปนกับเรื่องงาน ไม่แยกแยะของส่วนรวมส่วนตัว
前後不覚	前後ก่อนหลัง→不覚ไม่จำ 1. 前 ก่อน 2. 後 หลัง 3. 不 ไม่ 4. 覚 ประสาทรับรู้ จำ	ก่อนหลังไม่เชื่อมโยงกันจนไม่รู้วาทที่แท้จริง เป็นอย่างไร ได้หน้าลืมหลัง
取捨選択	取捨เก็บทิ้ง→選択คัดเลือก 1. 取 เก็บ 2. 捨 ทิ้ง 3. 選 เลือก 4. 択 เลือก	คัดสรรเฉพาะสิ่งที่ดีหรือจำเป็นไว้

6. สำนวนคันจิประสม 4 ตัวอักษรที่ประกอบด้วยตัวอักษรคันจิตัวที่ 3 กับตัวที่ 4 มีความหมายตรงข้ามกันเพื่อให้เลือกกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งต่อคันจิสองตัวข้างหน้า เช่น

สำนวน	ตำแหน่งของตัวคันจิ	ความหมาย
一部始終	一部หนึ่งส่วน←始終เริ่มต้นหรือสิ้นสุด 1. 一 หนึ่ง 2. 部 ส่วน แผนก 3. 始 เริ่มต้น ตอนแรก 4. 終 จบ สิ้นสุด	เรื่องราวตั้งแต่ต้นจนจบ การเป็นสิ่งเดียวกันตั้งแต่ต้นจนจบ
機略縦横	機略โอกาสจัดการ←縦横แนวตั้งหรือแนวนอน 1. 機 เครื่องยนต์ โอกาส	ทำตามแผนการที่วางไว้ในช่วงโอกาสอันเหมาะสม

	2. 略 ^{りやく} การจัดการ การย่อ 3. 縦 ^{じゆう} แนวตั้ง การทำตามใจ 4. 横 ^{おう} แนวนอน ไม่เชื่อตรง	ทำในสิ่งที่ใจต้องการเมื่อโอกาสอำนวย
出処進退	出処 ^{しゅつしよ} ออกสถานที่ ← 進退 ^{しんたい} ก้าวหน้า หรือถอยหลัง 1. 出 ^{しゅつ} ออก 2. 処 ^{しよ} อยู่ สถานที่ จัดการ 3. 進 ^{しん} ความก้าวหน้า เลื่อนสูงขึ้น 4. 退 ^{たい} การถอยหลัง การออกจาก	การลงเอยจะยุติหรือทำต่อไป ช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อ ไปต่อหรือพอแค่นี้

7. สำนวนคันจิประสม 4 ตัวอักษรที่ประกอบด้วยตัวอักษรคันจิตัวที่ 1 กับตัวที่ 2 มีความหมายตรงข้ามกัน และตัวอักษรคันจิตัวที่ 3 กับตัวที่ 4 มีความหมายตรงข้ามกัน โดยมีความหมายโดยรวมเพิ่มขึ้นและกว้างออกไป เช่น

สำนวน	ตำแหน่งของตัวคันจิ	ความหมาย
前後左右	前 ^{ぜん} ⇔ 後 ^ご - 左 ^さ ⇔ 右 ^{ゆう} 1. 前 ^{ぜん} ก่อน 2. 後 ^ご หลัง 3. 左 ^さ ซ้าย 4. 右 ^{ゆう} ขวา	สี่ทิศทาง หน้าหลังและซ้ายขวา
東西南北	東 ^{とう} ⇔ 西 ^{さい} - 南 ^{なん} ⇔ 北 ^{ぼく} 1. 東 ^{とう} ตะวันออก 2. 西 ^{さい} ตะวันตก 3. 南 ^{なん} ไต้ 4. 北 ^{ぼく} เหนือ	ทุกทิศทุกทาง ทิศทุกสารทิศ เหนือใต้ออกตก
老若男女	老 ^{ろう} ⇔ 若 ^{にやく} - 男 ^{なん} ⇔ 女 ^{にょ} 1. 老 ^{ろう} สูงวัย 2. 若 ^{にやく} เยาววัย 3. 男 ^{なん} ผู้ชาย 4. 女 ^{にょ} ผู้หญิง	ทุกเพศทุกวัย การไม่จำกัดเพศและอายุ มนุษย์ทุกคน

8. สำนวนคันจิประสม 4 ตัวอักษรที่ประกอบด้วยตัวอักษรคันจิ 2 ตัวหลังที่ทำหน้าที่อธิบายความหมายหรือแสดงสภาพของอักษรคันจิ 2 ตัวหน้า เช่น